

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Соціальна відповідальність бізнесу»,
що викладається в межах ОПП Бізнес-соціологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2023

Назва курсу	Соціальна відповідальність бізнесу
Адреса викладання курсу	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки; 054 Соціологія
Викладачі курсу	Пачковський Юрій Франкович, д.с.н., професор, завідувач кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: yuriy.pachkovskyy@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/pachkovskyj-yu-f Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318
Консультації по курсу відбуваються	Консультації (офлайн або онлайн) в день проведення занять за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/course/sotsialna-vidpovidalnist-biznesu
Інформація про курс	Дисципліна «Соціальна відповідальність бізнесу» є вибірковою навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійної програми бакалаврського рівня «Бізнес-соціологія» зі спеціальності 054 «Соціологія», яка викладається у 7 семестрі в обсязі 4 кредитів за Європейською Кредитною Трансферною Системою (ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний та емпіричний досвід для розуміння і значення соціальної відповідальності бізнесу (СВБ) у сучасній корпоративній культурі. Студенти отримують теоретичні знання щодо історичних аспектів розгортання бізнес-ініціатив у соціальній сфері, необхідності співпраці, передусім для великого бізнесу, із зацікавленими сторонами (стейкхолдерами) при знаходженні балансу між раціональним і громадським, розрахунком і обов'язком, прибутком та іміджем організації. Особлива увага звернена на соціальне підприємництво, механізми соціального партнерства, а також на управлінський аспект в реалізації ініціатив соціально відповідального бізнесу на шляху досягнення цілей сталого розвитку.

Мета та цілі курсу

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів базових знань стосовно теорії та практики соціальної відповідальності бізнесу і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки не лише у сфері управління та бізнесу, але в сучасному суспільстві загалом.

Завдання навчальної дисципліни:

- чітко уявляти місце та призначення сучасного бізнесу в системі суспільних відносин і відповідального провадження господарської діяльності за умови стійкого розвитку;
- розглянути основні концептуальні поняття, теорії та парадигми, як визначають місце сучасного підприємництва в системі відносин «держава-бізнес- суспільство»;
- продемонструвати механізми та соціальні технології щодо реалізації морально-етичних цінностей в економічній та управлінській практиках бізнесу;
- розвинути у студентів навички реалізації соціальних проектів у вимірі соціально-відповідального осмислення принципів провадження сучасного бізнесу.

Література для вивчення дисципліни

Основна література

1. Балусева О. В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Маріуполь: ДонДУУ, 2017. 284 с.
2. Гришук В.К. Соціальна відповідальність: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 152 с.
3. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
4. Європейські бізнес-практики корпоративної соціальної відповідальності: кейси [Електронний ресурс] практикум; за ред. проф. Л. Петрашко, доц. О. Мартинюк . Київ: КНЕУ, 2019. 239 с.
5. Корнацький А.О., Свинчук А.А., Назарук В.Я. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188с.
6. Котлер Ф., Ненсі Л. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. Київ: Стандарт, 2005. 302 с.
7. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», 2015. 180 с.
8. Соціальна відповідальність: навч. посіб. / [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. Київ : КНЕУ, 2015. 519 с.

Додаткова

1. Белявська К.С. Соціальна відповідальність бізнесу: еволюція поглядів на проблему. *Вісник Хмельницького нац. ун-ту*. 2011. №1. С.228-234.

2. Бізнес-етика: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці» / М. М. Дученко, О. А. Шевчук; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 5,5 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с.

3. Буян О. Підходи до оцінки КСВ підприємств в Україні. *Вісник Дніпропетровського університету*. Сер. Економіка, 2012. Вип. 6.

4. Євтушенко В. Оцінка КСВ: методи, об'єкти, показники. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2013. №46.

5. Жуковська А., Велічко К. Сучасні моделі соціальної відповідальності бізнесу: класифікація та порівняльна характеристика. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Сер. Економіка. 2019; 4(205). С. 11-20.

6. Клименко І. М. Теоретико-методологічний підхід до ролі соціально-відповідального бізнесу в сучасних умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018 . № 8. С. 118-124.

7. Король С.Я. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія та методологія обліку: монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 416 с.

8. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика [Текст]: підручник / Саприкіна М. А., Ляшенко О., Саєнсуєс М. А., Місько Г. А., Зінченко А. Г.; за наук. ред. Редькіна О. С. Київ: ТОВ «Фарбованийлист», 2011. 480 с.

9. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Денис, О. Дубовик, А. Я. Кузнєцова, Є. Е. Матвєєв, О. М. Петрое, Т. С. Смовженко, І. З. Сторонянська, С. В. Шульц; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра екон. наук, проф. А. Я. Кузнєцової. – Друге вид., доповн. Київ: УБС НБУ, 2010. 384 с.

10. Новікова Н.Л., Овчаренко Л.В., Ожелєвська Т.С. Соціальна відповідальність бізнесу: інституціональний підхід. *Економіка АПК*. 2020. № 2. С. 93-103.

11. Попадюк О.В. Моделі соціальної відповідальності бізнесу. Електронне наукове фахове видання Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 13

12. Посилкіна О.В., Братішко Ю.С. Соціальна відповідальність: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти

економічних спеціальностей. Харків: НФаУ, 2018. 152 с.

13. Ролз Джон. Теорія справедливості / Пер. з англ. О. Мокровольський. Київ: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2001. 822 с.

14. Шандова Н. В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Херсон: Вишемирський В.С., 2015. 306 с.

Інтернет-джерела

1. Академія КСВ (CSR Academy). URL: <http://www.csracademy.org.uk>.

2. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>

3. Бізнес для соціальної відповідальності (Business for Social Responsibility). URL: <http://www.bsr.org>.

4. Бізнес і Права людини (Business and Human Rights). URL: <http://www.business-humanrights.org>.

5. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000). URL: <http://www.globalcompact.org.ua>.

6. Глобальний сервіс розповсюдження новин присвячений питанням КСВ (CSR wire is a newswire service devoted solely to CSR issues. CSR wire). URL: <http://www.csrwire.com>.

7. Глобальний стандарт КСВ створений для потреб організацій всіх типів та розмірів (The Good Corporation is a global standard of corporate social responsibility designed to address the needs of all types and sizes of organisation. The Good Corporation). URL: <http://www.goodcorporation.com>.

8. Глобальні принципи Селлівана з соціальної відповідальності (Global Sullivan Principles of Social Responsibility). URL: <http://www.globalsullivanprinciples.org>.

9. Європейська асоціація етики бізнесу (European Business Ethics Network – EBEN). URL: <http://www.eben-net.org>.

10. Європейська ініціатива для Етичного виробництва і споживання (European Initiative for Ethical Production and Consumption). URL: <http://www.iepce.org>.

11. Європейська корпоративна відповідальність (Corporate Social Responsibility Europe). URL: <http://www.cseurope.org>.

12. Європейська мережа бізнес-етики (European Business Ethics Network (EBEN)). URL: <http://www.eben.org>.

13. Ініціатива Глобальної звітності (Global Reporting Initiative). URL: <http://www.globalreporting.org>.

14. Концепція Національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні. URL: <http://www.pfi.org.ua/index.php>.

15. Міжнародна прозорість (Transparency International). URL: <http://www.transparency.de>.

16. Міжнародна соціальна підзвітність (Social Accountability International (SAI)). URL: <http://www.sa-intl.org>.

<p>Обсяг курсу</p>	<p>17. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження. URL: http://www.un.org.ua/files/Concept_Paper.pdf. 18. Стандарт ISO 26000. URL: http://www.iso.org.</p> <p>Загальний обсяг 120 академічних годин. З них: зокрема 32 годин аудиторних занять (32 год практичних занять та 56 год самостійної роботи)</p>
<p>Очікувані результати навчання</p> <p>Ключові слова</p> <p>Формат курсу</p>	<p>Після завершення курсу його учасник буде</p> <p><i>Знати:</i> предметне поле дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу»; загальні поняття та підходи до формування принципів соціальної відповідальності; концепції, моделі та рівні аналізу соціально відповідального бізнесу; особливості соціальної відповідальності бізнесу у різних типах корпоративної культури; нормативно-правові та етичні засади розвитку соціальної відповідальності бізнесу у світовій практиці та в Україні зокрема; критерії, показники та методики оцінювання діяльності соціально відповідального бізнесу; місце соціальної відповідальності в управлінні організацією та соціальним підприємництвом; сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом та взаємодії із зацікавленими сторонами; екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу та їх нормативно-правове регулювання у соціальному партнерстві; вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності.</p> <p><i>Вміти:</i> збирати й аналізувати інформацію щодо діяльності соціально відповідального бізнесу на основі моніторингу та показників соціальної ефективності; формувати ефективну взаємодію підприємців як роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності; формувати дієві стратегії взаємодії СВБ та усіх зацікавлених сторін на принципах соціальної відповідальності та партнерства; розробляти етичні кодекси підприємницьких організацій; розвивати соціальну відповідальність бізнесу як чинник підвищення конкурентоспроможності; визначати напрями розвитку та вдосконалення корпоративної відповідальності бізнесу (КСВ) з урахуванням українських реалій; формувати механізм управління соціальною відповідальністю бізнесу з урахуванням цілей та завдань соціального підприємництва.</p> <p>Бізнес, підприємництво, соціальна відповідальність, соціальна відповідальність бізнесу, корпоративна соціальна відповідальність, соціальне підприємництво, соціальний аудит, соціальне партнерство, стейкхолдери, соціальна звітність, сталий розвиток</p> <p>Очний</p>
<p>Теми</p>	<p>Детально див. Додаток «Схему курсу»**</p>

Підсумковий контроль	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань таких навчальних дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Сучасні соціологічні теорії», «Соціологія менеджменту», «Соціологія економіки та праці» достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	лекції-дискусії, інтерактивні семінарські заняття дискусійного або практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова та командна робота в рамках семінарських занять, самостійна робота, індивідуальне завдання
Необхідне обладнання	комп'ютери з доступом до Інтернету, мультимедійний проектор
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: 100 балів – робота під час семестру. За роботу в семестрі бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) участь у семінарських заняттях (40 балів), 2) міні-дослідження та презентація його результатів (30 балів), 3) підсумкова контрольна робота (30 балів). <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» http://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf будь-яке використання плагіату автоматично дає підстави для негативної оцінки для студента, який у випадку доведення його академічної недоброчесності автоматично отримує талон №2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефініція соціальної відповідальності. 2. Види та підстави соціальної відповідальності. 3. Рівні (стадії) соціальної відповідальності. 4. Принципи соціальної відповідальності 5. Соціальна відповідальність у філософській, економічній та соціологічній науках. 6. Поняття соціальної відповідальності бізнесу (СВБ) 7. Концепції СВБ. 8. Моделі СВБ. 9. Стандарти СВБ. 10. Стратегія сприяння розвитку СВБ в Україні. 11. Соціальне підприємництво (визначення, відмінності від традиційного, моделі)

<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 12. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) у підприємстві та бізнесі. 13. Рівні, сфери, види та форми КСВ 14. Зацікавлені сторони і СВБ. 15. Класифікація стейкхолдерів. 16. Дефініція соціального партнерства. 17. Концепція «соціального партнерства». 18. Моделі і форми соціального партнерства. 19. Колективна угода як основа соціального партнерства. 20. Стратегії діалогу СВБ із стейкхолдерами. 21. Сталий розвиток і його вплив на соціальну відповідальність бізнесу. 22. Екологічна складова СВБ 23. Основні пріоритети Стратегії «Європа-2030». 24. Зелена економіка та Зелений офіс. 25. Управління СВБ. 26. Звітність і показники СВБ. 27. Соціальна або нефінансова звітність 28. Індексний метод оцінювання СВБ. 29. Якісні та кількісні методи оцінки СВБ. 30. Кодекс соціально відповідальної поведінки бізнес-організацій. 31. Моніторинг соціальної відповідальності. 32. Засоби реалізації моніторингу СВБ (анкетування, експертні оцінки, фокус-групи, метод інтерв'ю). 33. Соціальний аудит. 34. Механізм реалізації соціального аудиту в підприємстві.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.</p>

**Додаток. Схема курсу «Соціальна
відповідальність бізнесу»**

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціальної відповідальності бізнесу					
1-2/4 год.	<p style="text-align: center;"><u>Тема 1. Соціальна відповідальність як базова категорія</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Філософські, економічні та соціологічні підходи до розуміння соціальної відповідальності. ○ Соціальна відповідальність як теоретичний конструкт сучасного соціального знання. ○ Дефініція «соціальної відповідальності». ○ Підстави соціальної відповідальності. ○ Рівні (стадії) соціальної відповідальності. ○ Принципи соціальної відповідальності. ○ Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку. 	Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 4 год	Базова: 1, 2, 7, 8 Додаткова: 6, 12, 14 Інформаційні ресурси: 1-18		1-2 тижні
1/5,5 год.	<p><u>Семінарське заняття 1а. Особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку:</u></p> <p>1) Соціальна відповідальність:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Людини; - Соціальних інститутів; - Держави. - Суспільства. 	Семінарське заняття (інтерактивне семінарське заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота) – 2 год.	Базова: 1, 2, 7, 8 Додаткова: 6, 12, 14 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	1-й тиждень

	2) Соціальна держава та її характеристики.				
2/ 5,5 год.	<p>Семінарське заняття 1б. Види соціальної відповідальності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Добровільна і примусова соціальна відповідальність. 2) Позитивна і негативна соціальна відповідальність. 3) Об'єктивна та суб'єктивна соціальна відповідальність. 4) Проспективна та ретроспективна соціальна відповідальність. 5) Моральна і релігійна відповідальність. 6) Політична відповідальність. 7) Правова та позаправова соціальна відповідальність. 	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота) – 2 год.	Базова: 1, 2, 7, 8 Додаткова: 6, 12, 14 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	2-й тиждень
3-4/4 год.	<p>Тема 2. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність і значення.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Поняття «соціальна відповідальність бізнесу». Вузьке і широке розуміння СВБ. ○ Основні складові соціальної відповідальності бізнесу. ○ Види соціальної відповідальності бізнесу. ○ Ідеологія та місія СВБ. ○ Ієрархічна (багаторівнева) структура СВБ. 	Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 4 год	Базова: 3, 6, 8 Додаткова: 1, 6, 8, 10 Інформаційні ресурси: 1-18		3-4 тижні
3/ 5,5 год.	<p>Семінарське заняття 2а. Функції СВБ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Первинна (юридична, економічна, етична, соціальна, екологічна) 2) Вторинна (створення «додаткової вартості», солідарна, філантропічна, інтеграційна, 	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота,	Базова: 3, 6, 8 Додаткова: 1, 6, 8, 10 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури,	3-й тиждень

	згладжувальна, дискреційна).	самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.		підготовка індивідуального завдання	
4/ 5,5 год.	<u>Семінарське заняття 2б.</u> <i>Понятійна сфера СВБ:</i> 1) Філантропія (корпоративна філантропія). 2) Корпоративна соціальна відповідальність. 3) Етика бізнесу. 4) Соціально-орієнтований маркетинг. 5) Соціальне підприємництво.	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 3, 6, 8 Додаткова: 1, 6, 8, 10 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального завдання	4-й тиждень
5-6/4 год.	<u>Тема 3. Основні концепції та моделі соціальної відповідальності бізнесу</u> Концепції СВБ ○ Поняття «модель соціальної відповідальності бізнесу». ○ Три основні моделі СВБ та їхня змістовна характеристика (американська, європейська, азіатська).	Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 4 год	Базова: 1,3, 5, 7, 8 Додаткова: 1, 5, 6, 11, 13 Інформаційні ресурси: 1-18		5-6 тижні
5/ 5,5 год.	<u>Семінарське заняття 3а.</u> <i>Теоретичне підґрунтя соціальної відповідальності в економічній науці та соціології.</i> 1) Ф. Берлі і Г. Мінза та їх книга «Сучасна корпорація і приватна власність» (1932). 2) Етика конкуренції Ф. Найта. 3) Соціальна ринкова економіка (А.	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота,	Базова: 1,3, 5, 7, 8 Додаткова: 1, 5, 6, 11, 13 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального	5-й тиждень

	<p>Мюллер-Армак, Л. Ерхард та ін.) та її значення для реалізації принципів СВБ.</p> <p>4) Теорія сучасної корпорації і господарська етика А. Ріха.</p> <p>5) Теорія справедливості Дж. Ролза.</p> <p>6) Новітні теоретичні концепції СВБ: (концепція економічної відповідальності, або концепція «корпоративного егоїзму», концепція «корпоративного альтруїзму», концепція «розумного егоїзму», концепція «обов'язків» або концепція «корпоративної соціальної відповідальності», концепція «стейкхолдерів» (зацікавлених сторін).</p> <p>7) Уточнюючі концепції СВБ: концепція «корпоративної підзвітності», «добровільна» концепція, концепція «базової бізнес-стратегії», концепція «проактивності», концепція «корпоративного громадянства»).</p>	індивідуальне завдання) – 2 год.		завдання	
6/ 5,5 год.	<p>Семінарське заняття 3б. Формування національних моделей СВБ на початку ХХІ ст.</p> <p>1) Латиноамериканська, африканська, ісламська моделі СВБ.</p> <p>2) Моделі СВБ країн Центрально-Східної Європи.</p> <p>3) Українська модель соціально відповідального бізнесу та шляхи її формування.</p>	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1,3, 5, 7, 8 Додаткова: 1, 5, 6, 11, 13 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального завдання	6-й тиждень

7-8/4 год.	<p><u>Тема 4. Соціальне підприємство як інноваційна модель розвитку СВБ.</u></p> <p>1) Співставлення понять «підприємство» і «соціальне підприємство».</p> <p>2) Характерні ознаки соціального підприємства.</p> <p>3) Генеза поглядів на соціальне підприємство.</p> <p>4) Національні моделі соціального підприємства та їхня характеристика.</p> <p>5) Соціальне підприємство як форма реалізації соціального підприємства.</p>	Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 4 год	Базова: 1, 2, 5 Додаткова: 6, 7, 12, 14 Інформаційні ресурси: 1-18		7-8 тижні
7/5,5 год.	<p><u>Семінарське заняття 4а.</u> <i>Соціальне підприємство: визначення, різновиди, місія.</i></p> <p>1) Соціальне підприємство як соціальна інновація.</p> <p>2) Різновиди соціального підприємства.</p> <p>3) Інституціональні основи соціального підприємства.</p> <p>4) Організаційно-правові форми соціального підприємства.</p> <p>5) Етичні засади ведення соціального підприємства.</p> <p>6) Місія соціального підприємства.</p>	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 1, 2, 5 Додаткова: 6, 7, 12, 14 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального завдання	7-й тиждень
8/5,5 год.	<p><u>Семінарське заняття 4б.</u> <i>Стратегія розвитку соціального підприємства в сучасному суспільстві: управлінський аспект.</i></p> <p>1) Соціальне проєктування в соціальному підприємстві.</p> <p>2) Соціальні підприємницькі ідеї та приклади реалізованих проєктів в Україні.</p>	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне	Базова: 1, 2, 5 Додаткова: 6, 7, 12, 14 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального	8-й тиждень

	<p>3) Світові кейси розвитку соціального підприємництва. Управління ризиками в соціальному підприємстві.</p> <p>4) Маркетингове забезпечення соціального підприємництва.</p>	<p>завдання) – 2 год.</p>		<p>завдання</p>	
<p>9-10/4 год.</p>	<p><i>Тема 5. Діяльність бізнесу в системі корпоративної соціальної відповідальності.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Поняття «корпоративна соціальна відповідальність» (КСВ). ○ Відмінності у трактуванні понять СВБ і КСВ. ○ КСВ і нова філософія бізнесу. Корпоративна соціальна відповідальність як конкурентна перевага сучасних бізнес-компаній. ○ Глобальний договір ООН. Десять принципів Глобального договору. 	<p>Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 4 год</p>	<p>Базова: 3, 4, 6, 8 Додаткова: 5, 8, 9, 13 Інформаційні ресурси: 1-18</p>		<p>9-10 тижні</p>
<p>9/ 5,5 год.</p>	<p><i>Семінарське заняття 5а. Корпоративна соціальна відповідальність як конкурентна перевага сучасних бізнес-компаній.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Системні вимоги до соціальної відповідальності компаній. 2) Міжнародні організації та основні тенденції розвитку КСВ. 3) Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ. 	<p>Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.</p>	<p>Базова: 3, 4, 6, 8 Додаткова: 5, 8, 9, 13 Інформаційні ресурси: 1-18</p>	<p>Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального завдання</p>	<p>9-й тиждень</p>

10/ 5,5 год.	<p>Семінарське заняття 5б. КСВ в Україні: стан та перспективи. 1) Особливості реалізації принципів КСВ в Україні. 2) Стратегічні пріоритети розвитку КСВ в Україні. 3) Фактори, що стримують впровадження КСВ на національному рівні. 4)</p>	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 3, 4, 6, 8 Додаткова: 5, 8, 9, 13 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального завдання	10-й тиждень
11-12/4 год.	<p>Тема 6. Управління соціальною відповідальністю бізнесу ○ Рівні, види та сфери соціальної відповідальності організації. ○ Форми СВБ: благодійна відповідальність (меценатство, спонсорство); традиційна соціальна відповідальність; інвестиційна соціальна відповідальність. ○ Етичні кодекси бізнес-організацій та корпорацій. ○ Специфіка українського контексту управління діяльністю з СВБ. ○ Професійні стандарти та вимоги до менеджера з соціальної відповідальності в компаніях.</p>	Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 4 год	Базова: 3, 4, 5, 8 Додаткова: 2, 7, 9, 14 Інформаційні ресурси: 1-18		11-12 тижні
11/ 5,5 год.	<p>Семінарське заняття 6. Впровадження соціальної відповідальності у практики діяльності бізнес-організацій. 1) Основні методи реалізації СВБ. 2) Формування стратегії (програми) СВБ як управління корпоративними соціальними програмами.</p>	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота,	Базова: 3, 4, 5, 8 Додаткова: 2, 7, 9, 14 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури,	11-й тиждень

		самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.		підготовка індивідуального завдання	
12/ 5,5 год.	Семінарське заняття 6б. Особливості управління СВБ в Україні 1) Специфіка українського контексту управління діяльністю з СВБ. 2) Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері СВБ. 3) Професійні стандарти та вимоги до менеджера з соціальної відповідальності в компаніях.	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 3, 4, 5, 8 Додаткова: 2, 7, 9, 14 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального завдання	12-й тиждень
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти реалізації принципів соціальної відповідальності бізнесу					
13/2 год	Тема 7. Соціальна відповідальність бізнесу і взаємодія із стейкхолдерами. ○ Зацікавлені сторони і СВБ. ○ Класифікація стейкхолдерів на зовнішні та внутрішні, добровільні та недобровільні. ○ Зобов'язання бізнесу до своїх стейкхолдерів. ○ Теорія зацікавлених сторін: погляд на перспективу.	Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 2 год	Базова: 4, 7, 8 Додаткова: 2, 6, 12 Інформаційні ресурси: 1-18		13-й тиждень

13/ 5,5 год.	<p><u>Семінарське заняття 7.</u> Співпраця бізнес-структур із неурядовими організаціями.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Вплив громади на роботу бізнес-компаній. 2) Розвиток співробітництва бізнесу з місцевою владою та громадою. 3) Участь компаній у життєдіяльності громад. 4) Діалог як дієвий інструмент вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем. 	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, індивідуальне завдання) – 2 год.	Базова: 13-й тиждень Додаткова: 2, 6, 12 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури, підготовка індивідуального завдання	13-й тиждень
14/2 год.	<p><u>Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Поняття «соціального партнерства». ○ Принципи і функції соціального партнерства. ○ Концепція «соціального партнерства». ○ Моделі соціального партнерства. ○ Форми соціального партнерства 	Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 2 год.	Базова: 7, 8 Додаткова: 7, 8, 12, 14 Інформаційні ресурси: 1-18		14-й тиждень
14/5,5	<p><u>Семінарське заняття 7а.</u> Права людини і трудові практики як предмет СВБ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Міжнародні стандарти прав людини (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні 	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна	Базова: 7, 8 Додаткова: 7, 8, 12, 14 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання	14-й тиждень

	<p>права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини).</p> <p>2) Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці.</p> <p>3) Врегулювання соціально-трудоових конфліктів у системі соціального партнерства .</p> <p>4) Колективна угода як основа соціального партнерства.</p>	<p>робота, самостійна робота, індивідуальне завдання)</p> <p>– 2 год.</p>		<p>літератури, підготовка індивідуального</p>	
<p>15/2 год.</p>	<p><u>Тема 8. Екологічна складова соціальної відповідальності бізнесу</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Концепція сталого розвитку. ○ Сталий розвиток і його вплив на соціальну відповідальність бізнесу. ○ Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу. 	<p>Лекція (інтерактивне заняття, дискусія)</p> <p>– 2 год.</p>	<p>Базова: 4, 7, 8 Додаткова: 1, 5, 11, 12 Інформаційні ресурси: 1-18</p>		
<p>15/5,5 год.</p>	<p><u>Семінарські заняття 8 а.</u></p> <p>Міжнародний та вітчизняний досвід впровадження принципів екологічної відповідальності.</p> <p>Аналіз реалізації стратегій сталого розвитку на прикладі як міжнародних, так і національних бізнес-організацій (конкретні приклади)</p>	<p>Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, презентація індивідуальних завдань)</p> <p>– 2 год.</p>	<p>Базова: 4, 7, 8 Додаткова: 1, 5, 11, 12 Інформаційні ресурси: 1-18</p>	<p>Самостійна робота –3,5 год. Підготовка до підсумкової контрольної роботи</p>	<p>15-й, тиждень</p>

16/2 год.	<p><u>Тема 9. Соціальна звітність та оцінка результативності СВБ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Інформаційна політика у сфері СВБ. ○ Соціальна або нефінансова звітність. ○ Види звітності. ○ Соціальний аудит та його призначення. 	Лекція (інтерактивне заняття, дискусія) – 2 год.	Базова: Додаткова: 3, 4, 7, 10 Інформаційні ресурси: 1-18		16-й, тиждень
16/5,5 год	<p><u>Семінарські заняття 9а.</u> Методи оцінки СВБ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Якісні методи vs кількісні методи оцінки СВБ. 2) Моніторинг ефективності СВБ. 3) Засоби реалізації моніторингу СВБ. 	Семінарське заняття (інтерактивне семінарські заняття дискусійного/ практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота, презентація індивідуальних завдань) – 2 год.	Базова: Додаткова: 3, 4, 7, 10 Інформаційні ресурси: 1-18	Самостійна робота – 3,5 год. Самоаналіз результатів підсумкової роботи в межах навчальної дисципліни	16-й, тиждень
Разом 120 год.		64 год.		56 год.	